

ENSIAPUA!

Liipola-Kaikuharjun koulu
Ostoskatu 3, LAHTI

HÄTÄILMOITUS 112

Kerro mitä on tapahtunut
Missä on tapahtunut
Vastaa kysymyksiin
Noudata annettuja ohjeita
Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan
Soita uudelleen 112 jos lapsen vointi muuttuu

LUKIJALLE

Tämä ensiapuopas on laadittu Liipola-Kaikuharjun koululle Lahden ammattikorkeakoulun terveydenhoitotyön opinnäytetyönä syksyllä 2013. Ensiapuoppaan tarkoituksena on yhtenäistää ja parantaa koulun henkilökunnan valmiuksia toimia ensiaputilanteissa. Oppaaseen on koottu yleisiä lasten ensiapua vaativia tilanteita ja yksinkertaiset ohjeet tilanteissa toimimiseksi.

Heta Itämäki

Lahdessa 4.11.2013

KANSIKUVA

Essi Kyöstilä

MUUT KUVAT

Pekka Könönen

ENSIAPUOHJEET

Maaret Castrén, Henna Korte, Kristiina Myllyrinne
Duodecim Ensiapuopas 31.5.2012:

Haavan sitominen

Haavat ja verenvuodot

Hengityksen, verenkierron ja tajunnan häiriöt

Peruselvytys

Toiminta ensiaputilanteissa

Tuki ja liikuntaelinten vammat

SISÄLLYS

ELOTON	4
TAJUTON	5
MATALA VERENSOKERI	6
VAKAVA ALLERGINEN REAKTIO	6
KOURISTUS	7
TUKEHTUMINEN	7
SUURI VERENVUOTO	8
HAAVAN HOITO	8
VENÄHDYS, REVÄHDYS	9
HENKINEN ENSIAPU	10
YHTEYSTIETOJA	11
LAPSEN ELVYTYSKAAVIO	12

ELOTON

- Onko lapsi heräteltävissä? **Puhuttele, ravistele**
- Jos ei, **soita 112**
- Avaa hengitystiet kohottamalla leukaa ylös ja **tarkista hengitys**

Jos lapsi hengittää, käännä kylkiasentoon

JOS LAPSI EI HENGITÄ:

- **Aloita elvytys** 5 puhalluksella
- 30 painantaa
- 2 puhallusta

jatka elvytystä (30 painantaa - 2 puhallusta) kunnes ambulanssi saapuu paikalle tai lapsi virkoo

SUHTEUTA PAINELUVOIMAKKUUS LAPSEN KOKOON JA
PAINELE TARVITTAESSA KAHDELLA KÄDELLÄ

TAJUTON

- Onko lapsi heräteltävissä? **Puhuttele, ravistele**
- Jos ei, **soita 112**
- Avaa hengitystiet kohottamalla leukaa ylös ja **tarkista hengitys**

Jos lapsi ei hengitä, aloita elvytys

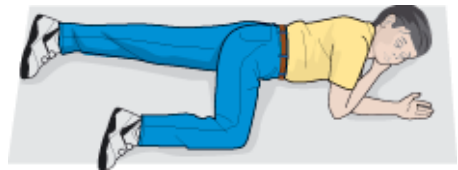
JOS LAPSI HENGITTÄÄ, KÄÄNNÄ KYLKIASENTOON

- **Seuraa lapsen tilaa**, erityisesti hengitystä
- Jos lapsi ei hengitä, aloita painelu-puhalluselvytys
- Odota ambulanssin saapumista
- Älä anna tajuttoman suuhun mitään, ei edes lääkkeitä!

KYLKIASENTO

Tarkista lapsen hengitys

Käännä kylkiasentoon

MATALA VERENSOKERI

Verensokeri < 4.0.

Taustalla lapsilla yleensä diabetes

YLEISIÄ OIREITA OVAT:

Kiukuttelu, ylivilkkkaus, väsähtäminen, kalpeus, hikoilu, tärinä, puheen puuroutuminen, hoipertelu, nälkä

- **Anna lapselle sokeripitoista juotavaa/syötävää**
5 sokeripalaa, lasi mehua/maitoa/limua tai suklaapatukka
- **Tarkkaile vointia** ja anna tarvittaessa lisää syötävää ja juotavaa
- Jos lapsi menee tajuttomaksi, soita 112 ja käännä kylkiasentoon. Älä anna tajuttoman suuhun mitään!

VAKAVA ALLERGINEN REAKTIO

Taustalla yleensä vakava allergia esim. lääkkeelle, hyönteisen pistolle tai ruoka-aineelle

YLEISIÄ OIREITA OVAT:

hengitysvaikeudet, kasvojen/kielen/nielun turvotus, ihottuma

- Soita 112
- Jos hengitysvaikeuksia → puoli-istuvaan asentoon
- Tajunnantason heikentyessä → jalat ylös
- Anna adrenaliinipisto, jos sellainen on saatavilla
- Jos autettava on tajuissaan ja pystyy nielemään, anna kyypakkaus ohjeen mukaan
- Tarkkaile vointia ja odota ambulanssia

KOURISTUS

Taustalla lapsilla yleensä epilepsia

YLEISIÄ OIREITA OVAT:

Tajunnan osittainen/kokonainen hämärtyminen, sekava käyttäytyminen, kouristelu, rytmikäs nykiminen, jäykistely ja lihasvelttous

- Soita 112
- **Älä estä kouristusliikkeitä**
- Varmista, ettei lapsi kolhi itseään kouristuksen aikana
- **Kun kouristelu loppuu, käännä lapsi kylkiasentoon**
- Seuraa lapsen vointia ambulanssin tuloon asti

TUKEHTUMINEN

Ruuanpala, nappi, makeinen tai muu vastaava hengitysteissä

- Kehota lasta yskimään voimakkaasti
- Jos yskiminen ei auta, taivuta lapsen ylävartaloa alaspäin, lyö lapaluiden väliin 5 kertaa
- Jos lyönnit ei auta, asetu lapsen taakse, kädet lapsen ympärille ylävatsalle ja nykäise taakse-ylös
- Soita tarvittaessa 112

SUURI VERENVUOTO

- Soita 112
- **Tyrehdytä verenvuoto painamalla vuotokohtaa ja nostamalla raaja kohoasentoon**
- Suojaa haava-alue sidoksella
- Anna oireiden mukaista ensiapua
- Tarvittaessa paina edelleen vuotokohtaa
- Seuraa lapsen vointia ambulanssin tuloon asti

Jos haavassa on vierasesine älä poista sitä, ellei se vaikeuta merkittävästi lapsen hengittämistä

PIENEN HAAVAN HOITO

Valtaosa lasten haavoista on pinnallisia ja paranevat itsehoidolla

- Pese haava runsaalla vedellä ja kuivaa taputellen
- Suojaa haava sidetarpeilla

Ohjaa lapsi lääkäriin, jos haavaan jää likaa, se on syvän näköinen tai kyseessä on puremahaava

VENÄHDYS, REVÄHDYS

KKK = KOHO, KOMPRESSIO, KYLMÄ

YLEISIÄ OIREITA OVAT:

Turvotus, kipu, aristus ja mustelma

- **Koho**
Nosta raaja kohoasentoon
- **Kompressio** eli puristus
Aseta kipukohtaan tukeva joustoside
- **Kylmä**
Aseta kipukohtaan kylmää (jääpussi, lunta, jäätä ...)
Älä aseta suoraan iholle ja pidä max. 30 min kerrallaan

Vuorokauden aikana kylmähoito uusitaan noin 1-2 tunnin välein

Jos turvotus ja kipu eivät hellitä tai nivel ei toimi normaalisti
toimita lapsi lääkärin hoitoon

HENKINEN ENSIAPU

Henkisen ensiavun tarkoituksena on rauhoittaa ja lohduttaa lasta sekä ympärillä olevia muita ihmisiä

Kun olet auttajana missä tahansa ensiaputilanteessa

- Käyttäydy rauhallisesti
- Puhu loukkaantuneelle lapselle
- Kuuntele lasta
- Pysy lapsen luona, älä jätä yksin
- Pidä huolta, kosketa
- Kerro rehellisesti mitä on tapahtunut ja miten tilanne etenee
- Pidä uteliaat loitolla

Pysymällä itse rauhallisena pidät lapsenkin rauhallisena ja vältät lisävahinkojen aiheutumisen

Kun odotat ambulanssin saapumista, auta lapsi asentoon jossa hänen on hyvä olla

YHTEYSTIETOJA

Yleinen hätänumero	112
Myrkytyskeskus	09-471 977
Kouluterveydenhoitaja	044-4162792
Hammashoitola	03-818 4911
Rehtori	050-5391687
Psykologi	050-5391661
Kuraattori	044-4163724
Kanslia	050-3111648
Vahtimestari	044-7657872
Terveysneuvo	03-818 9120
Hoidon kiireellisyyden arviointi Oikeaan hoitopaikkaan ohjaus Puhelinneuvonta ma-pe klo 7.30-20	
Päiväpoliklinikka -päivystys	03-818 2551
Päivystys ilman ajanvarausta Ma-pe klo 8-17 Lahden kaupunginsairaala, Harjukatu 48	

LAPSEN ELVYTYS

Jos lapsi hengittää käännä kylki-asentoon ja hälytä apua 112